

Фикҳ дарслари (156-Дарс) Авратга оид масалалар

19:23 / 14.10.2021 4205

Эркак кишининг аврати киндиги остидан то икки тиззасининг остигачадир.

Бу ҳукмнинг далили қуйидагилар:

هَلَلٌ يَلُصُّ هَلَلًا لُؤْسَرًا لِقِ: لِقَابٍ وَبِئَايَاتِي دَحْ نَمٌ يَنْطِقَرَادِلَا يَوْر
نَمَةٌ رُسَلَا نَمَلَفَسْ أَمَو، رُوْعَلَانَم نِي تَبْ كُرْلَا قَوْفَ أَم: مَلَسُو هِي لَع
«رُوْعَلَا».

Имом Дора Қутний Абу Айюб розияллоҳу анҳудан қилган ривоятда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Икки тиззадан юқори нарса авратдандир. Киндикдан пастдаги нарса авратдандир», деганлар.

لُؤْسَرًا لِقِ: لِقَابٍ وَبِئَايَاتِي دَحْ نَمٌ يَنْطِقَرَادِلَا يَوْر
عَبَسَ يَفِي الصَّلَابِ مُكْنَأِي صَاوْرُمٌ: مَلَسُو هِي لَع هَلَلٌ يَلُصُّ هَلَلًا
عِجَاصَمَلَا يَفِي مُنَيَّبِ أَوْقَرَفَو، نِي نَسْرُشَع يَفَاهِي لَع مُهَوْبُضَاو، نِي نَس
، تَبْ كُرْلَا قَوْفَ رُسَلَا نُوْدَام رُطْنِي الْفَهْرِيحَا وَأَهَذَبْغَهَتَمَا مُكْنَدَحَا جَّوْرَادِو
«رُوْعَلَا».

Имом Дора Қутний Амр ибн Шуъайбдан, у киши отасидан, у киши бобосидан қилган ривоятда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ёш болаларингизни етти ёшлиқларида намоз ўқишга амр қилинглари. Ўн ёшга етганларида унинг учун уринглари ва ётар жойларини алоҳида қилинглари. Қачон бирингиз ўз чўрисини қулига ёки мардикорига никоҳлаб берса, унинг киндигидан пастига ва тиззасидан юқорисига назар солмасин. Чунки киндикдан пасти ва тиззадан юқориси авратдандир», деганлар.

Чўриники ўша билан бирга елка тарафи ва қорни ҳамдир.

Баъзи уламолар: «Икки биқини ҳам аврат», деганлар. Бу ўша қул ва чўрилар бор вақтнинг тақозоси ила бўлгандир. У вақтларда чўриларнинг ҳоли бошқача бўлган.

Хур аёлнинг жамики бадани авратдир. Юз, икки қўл ва оёқ бундан мустасно.

Бу ҳукмнинг далиллари:

Аллоҳ таоло Нур сурасида:

حَبْصُمْ لِحَبْصُمْ أَهَيْفَ أَكْشَمَكَ وَرُونَ لَثَمَ صُرْأَلِ أَوْ أَوْامِ سَلَا رُونَ هَلَلِ
أَلِةً وَتُؤْتِي زِيْرَةَ كَرَابُْمٍ رَجَشِ نَمِ دَقْوِي يُرْدُ بَكْوَكِ أَهْنَاكُ عَجَا جَزَلِ عَجَا جَزِي
يَلَعِ رُونَ رَانَ هَسَسَمَتِ مَلْ وَلَوْ عِي ضِي أُهُتِي زِي دَاكِي عِي بَرَعِ أَلِةً وَيَقْرَشِ
هَلَلِ أَوْ سَانِلِلِ لَثَمِ أَلِةً لَلِ بَرَضِي وَءَشِي نَمِ وَرُونَ لَلِ أَلِةً وَيَدِي رُونَ
مِي لَعِ عِي شَلِ كَبِ

«Мўминаларга айт: «Кўзларини тийсинлар, фаржларини сақласинлар ва зийнатларини кўрсатмасинлар, зоҳир бўлгани мустасно. Рўмолларини кўксларига тўсиб юрсинлар», деган (31-оят).

«Зоҳир бўлган зийнатлар» деганда намозда юз, икки қадам ва икки кафт англанади. Намоздан ташқарида икки қадам ҳам авратдир.

«Рўмолларини кўксларига тўсиб юрсинлар».

Яъни бошларига ўраган рўмоллари фақат сочларини эмас, балки томоқлари, кўкслари ва кўкракларини ҳам тўсиб турсин.

لِوَسْرَةٍ لَعَلَّ تَلَحَّ دِرْكَبَ يَبِاتُنَّ بَءَامَسَاءُ نَأْ: هُنَّ عُلَّ لَلِ يَضَرَّةَ شَائِعٌ نَع
لِوَسْرَاهُنَّ عَضْرَعُ أَفْ، قِاقِرْبِ أَيُّثْ هُوَ لَعْلَعُ وَ مَلَسُو هِيَ لَعْلَعُ لَلِ يَلِصُّ هَلَلِ
تَعَلَّبَ إِذِةَ أَرْمَلَانِ إِءَامَسَاءُ أَيُّ: لَقَوْ مَلَسُو هِيَ لَعْلَعُ هَلَلِ يَلِصُّ هَلَلِ
هُوَ رِيءُ يَفْكُو وَ هُوَ حَوْ يَلِ إِرَاشِ أَوْ، «أَذَّةَ وَ أَدَّهِ الْإِءَامَسَاءُ رِيءُ نَأْ حُلْصَتْمَلِ يَضِيحْمَلِ
دُوَادُ وَ بَأْ»

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига Асмо бинти Абу Бакр юпқа кийим билан кирди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ундан юзларини ўгириб олдилар ва:

«Эй Асмо, аёл киши ҳайз кўрадиган бўлганидан кейин ундан мана бу ва мана бундан бошқа жойи кўринмаслиги керак», деб икки кафтлари ва юзларига ишора қилдилар».

Абу Довуд ривоят қилган.

Ибн Жарир Тобарий ўз тафсирида Оиша онамиздан келтирган ривоятда у киши айтадилар:

«Олдимга она бир акам Абдуллоҳ ибн Туфайлнинг қизи зийнатланган ҳолда кирган эди. Расулуллоҳ келиб қолдилар ва юзларини ўгирдилар. Мен:

«Эй Аллоҳнинг Расули, бу она бир акамнинг қизи, ёш қиз», дедим. Ул зот соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Аёл киши балоғатга етганидан кейин ундан юзи ва мана бу жойларидан бошқа жойи кўриниши ҳалол эмас», деб ўз билакларини тутумлаб кўрсатдилар. Ушлаган жойлари билан кафтлари орасида яна бир тутумча жой қолди».

Демак, намозда мазкур аврат жойларни тўсиб ўқиш фарздир. Баъзи аъзолар очилиб қолса нима бўлади ва шунга ўхшаш саволларга кейинги жумлаларда жавоб келади.

Бир аъзонинг тўртдан бирининг очилиши намозни ман қилади.

Агар унутиб очилган бўлса ва очилиши бир рукннинг адо этилишича вақт давом этса ва аъзонинг чорагидан ози очилса, намоз ботил бўлмайди. Агар

намозхон мазкур миқдорни қасддан очса, намози дарҳол бузилади.

Болдирнинг ўзи бир аъзодир.

Унинг тўртдан бири очилиб қолса ва зикр қилинган муддатгача ёпилмаса, намоз ботил бўлади.

Сон, закарнинг ёлғиз ўзи ва икки турмуқ ҳам. Осилиб тушган соч ҳам.

Буларда ҳам олдинги зикр қилинган ҳукм собит бўлади.

«Авратни тўсиш» деганда шариат талабига биноан тўсиш кўзда тутилган. Бунда авратни тўсадиган нарсага қуйидаги шартлар қўйилган:

1. Кийим баданнинг рангини билинтирмайдиган даражада қалин бўлиши лозим.
2. Кийим баданнинг ҳамма тарафини тўсиши лозим. Бирор тарафи очилиб қолса ҳам бўлмайди.

Кийим танқис бўлганда аввал ғализ авратни, кейин бошқаларини тўсиш керак бўлади. Агар фақат битта авратни тўсишга етадиган нарса бўлса, у билан орқани тўсиб, олдини қўли билан тўсади.

Бошқаси бўлмаганда ҳаром кийим ила, мисол учун, эркак киши ипак кийимда намоз ўқиса, таҳримий кароҳат ила намоз бўлади.

Нажасни кетказадиган нарсаси бўлмаган одам у билан намоз ўқийверади. Кейин қайта ўқимайди.

Бунга зарурат юзасидангина рухсат берилади.

Кийимнинг тўртдан бири пок бўлган кишининг яланғоч ҳолда намоз ўқиши жоиз эмас.

Чунки бу ҳолда «тўртдан бир» зарурат юзасидан «тўлиқ»нинг ўрнига ўтади.

Ундан ози пок бўлганда ҳам у билан ўқиш афзал.

Яъни кийимнинг тўртдан биридан ози пок бўлганда, яланғоч намоз ўқигандан кўра ўша кийимда ўқиган афзал.

Кийими йўқнинг тик туриб намоз ўқиши жоиз. Ўтириб, имо билан ўқиши мандубдир.

Авратини тўсишга ҳеч нарса топа олмаган одам ҳеч бўлмаса лой билан бўлса ҳам уни тўсади ва ўтириб, имо билан намоз ўқийди.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди